

דף יומי

דאס וואס זאגט דאס

Feb 9

למהוי חסידא

Introduction

This past friday I was talking to a Chabad חסיד friend I haven't seen in a few years. He asked me several times for a vort, but I was too distracted with work. Finally I asked him what gemara are you learning now. He said he is learning פרק הכונס in בבא קמא. So I said the following vort about פרק הכונס in בבא קמא. The question is should I say a vort about אגדתא or should I say a vort about שמעתתא?

ר' אבהו ור' חייא בר אבא איקלעו לההוא אתרא רבי אבהו דרש באגדתא רבי חייא בר אבא דרש בשמעתא שבקוה כולי עלמא לרבי חייא בר אבא ואזול לגביה דר' אבהו חלש דעתיה אמר ליה אמשל לך משל למה הדבר דומה לשני בני אדם אחד מוכר אבנים טובות ואחד מוכר מיני סידקית על לא על זה שמוכר מיני סידקית כל יומא הוה מלוה

רבי חייא בר אבא לר' אבהו עד אושפיזיה משום יקרא דבי קיסר ההוא יומא אלוייה רבי אבהו לר' חייא בר אבא עד אושפיזיה ואפילו הכי לא איתותב דעתיה מיניה (סוטה מ).

יתיב רב אמי ורב אסי קמיה דר' יצחק נפחא מר א"ל לימא מר שמעתתא ומר א"ל לימא מר אגדתא פתח למימר אגדתא ולא שביק מר פתחלמימר שמעתתא ולא שביק מר אמר להם אמשול לכם משל למה הדבר דומה לאדם שיש לו שתי נשים אחת ילדה ואחת זקינה ילדה מלקטת לו לבנות זקינה מלקטת לו שחורות נמצא קרח ומכאן אמר להן אי הכי אימא לכו מלתא דשויה לתרויכו כי תצא אש ומצאה קוצים תצא מעצמה שלם ישלם המבעיר את הבערה אמר הקב"ה עלי לשלם את הבערה שהבערת אני הציתי אש בציון שנאמר ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה ואני עתיד לבנותה באש שנאמר ואני אהיה לה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה שמעתתא פתח הכתוב בנוקי ממונו וסיים בנוקי גופו לומר לך אשו משום חציו (בבא קמא ס:)

In keeping to this theme I would like to present the following piece.

חסידים and בבא קמא

The abbreviation חב"ד stands for אבא and אדא

(בבא קמא פ:)

אמר ר' יהודה האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנויקין וכו'. וכו'. (בבא קמא ל.)

Perhaps there is some connection between חסידות and לפנים משורת הדין. Based on this connection and the forecited Gemara on daf ל I bring here two אמוראים who acted in accordance with לפנים משורת הדין in מסכת בבא קמא.

רב ספרא לרווחא דמילתא הוא דעבד (בבא קמא קטז.)

ההיא איתתא דאחזיא דינרא לרבי חייא אמר לה מעליא הוא למחר אתאי לקמיה ואמרה ליה אחזיתיה ואמרו לי בישא הוא ולא קא נפיק לי אמר ליה לרב זיל חלפה ניהלה וכתוב אפנקסי דין עסק ביש ומאי שנא דנכו ואיסור דפטירי משום דלא צריכי למיגמר רבי חייא נמי לאו למיגמר קא בעי רבי חייא לפנים משורת הדין הוא דעבד כדתני רב יוסף והודעת להם בית חיייהם את הדרך זו גמילות חסדים ילכו זו ביקור חולים בה זו קבורה את המעשה זה הדין אשר יעשון זו לפנים משורת הדין (בבא קמא צט:ק.)

דף יומי דאגאס וואס זאגט דאס

חסידים מעשה A

מעשה בחסיד אחד שלקח משני בני אדם ולא היה יודע מעיזה מהן לקח ובא לפני רבי טרפון אמר לו הנח דמי מקחך ביניהם והסתלק בא לפני רבי עקיבא אמר לו אין לך תקנה עד שתשלם לכל אחד ואחד ואי סלקא דעתך דמישתבע חסיד מי מישתבע בשיקרא וכי תימא דמישתבע והדר הוי חסיד והא כל היכא דאמרינן מעשה בחסיד אחד או רבי יהודה בן בבא או רבי יהודה ברבי אילעאי ורבי יהודה בן בבא ורבי יהודה ברבי אילעאי חסידים דמעיקרא הוו (בבא קמא קג:)

The Gemara continues with another challenge to the notion that R' Tarfon and R' Akiva discussed specifically a case where the defendant swore falsely:

There was an incident with a certain pious man who bought an item from one of two people and did not know from which of them he bought it, and he came before R' Tarfon to inquire what he should do. R' Tarfon said to him, "Place the money for your purchase between them and withdraw." He then came before R' Akiva with the inquiry, and R' Akiva said to him, "You have no remedy until you pay the purchase price to each and every one of the claimants." Now, if it should enter your mind that the dispute between R' Akiva and R' Tarfon pertains only to a case where the defendant swore falsely, and the Braisa must therefore be dealing with such a case, I ask: Does a pious man ever swear falsely? And if you will say that the aforementioned incident involved a man who was initially not pious, and he swore falsely and then became pious, but we have a tradition that wherever we say "There was an incident with a certain pious man" it refers to either R' Yehudah ben Bava or R' Yehudah the son or R' Il'ai, and both R' Yehudah ben Bava and R' Yehudah the son of R' Il'ai were pious from the outset! etc. etc.

A Modern Day Chassidische Miracle Ma'aseh

Don't sweat the small stuff.

התורה חסה על ממונן של ישראל (ראש השנה כו.) (יומא לט.)

In December in Chicago I lost a winter glove. I was so upset. I had to order a new pair. Two months later I lost another glove, and I was so upset about it because I thought I would have to order another pair. I searched for the other remaining glove from the first pair and sure enough it was the exact same side that I was missing, and so I didn't have to order a new pair of winter gloves.

וסימניך

Don't Sweat The Small Stuff

בבא קמא:

אין החומש מעכב (בב"ק קג.) (בב"ק קי.)

דף יומי

דאטאס און זאצן

לכל זמן ועת

Should We Sweat The Small Stuff?

There is a time for everything.

ר' יוחנן

There is a time that ר' יוחנן says that we shouldn't sweat the small stuff:

ואמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם והכתיב לא תקום ולא תטור ההוא בממון הוא דכתיב וכו'. וכו'. (יומא כג.)

And there is a time that ר' יוחנן might say that we should sweat the small stuff:

ודלמא בגדים שאני דפסידא דלא הדר הוא כי הא דרבי יוחנן קרי למאני מכבדותא ורב חסדא כד הוה מסגי ביני היזמי והגא מדלי להו למאניה אמר זה מעלה ארוכה זה אינו מעלה ארוכה (בבא קמא צא:)

ואמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם (יומא כג.)

While ר' יוחנן is not sweating or sweating the small stuff, ר' אבהו might have followed him to eat of the fruit, and then he would **sweat the sweet stuff**.

אמר רבה בר בר חנה כי הוה אזלינן בתריה דרבי יוחנן למיכל פירות גנוסר כי הוינן בי מאה מנקטינן ליה לכל חד וחד וכו'. רבי אבהו אכיל עד דהוה שריק ליה דודבא מאפותיה (ברכות מד.)

A חיזוק Vort

רב ספרא לרווחא דמילתא הוא דעבד (בבא קמא קטז).

Never Give Up Hope

Did he just give up hope?

בעא מיניה רב כהנא מרב ירד להציל ועלה שלו מאליו מהו אמר ליה משמיא רחימו עליה כי הא דרב ספרא הוה קאזיל בשירתא לוינהו ההוא ארי כל ליליא קא שרד ליה חמרא דחד מינייהו וקא אכיל כי מטא זמניה דרב ספרא שדר ליה חמרא ולא אכליה קדים רב ספרא זכה ביה אמר ליה רב אחא מדיפתיה לדבינא למה ליה למיזכי ביה נהי דכי אפקריה אדעתא דאריה אפקריה אדעתא דכולי עלמא לא אפקריה אמר ליה רב ספרא לרווחא דמילתא הוא דעבד

(בבא קמא קטז.)

The Mishnah ruled that if the rescuer stipulated that he must be reimbursed for his donkey, he receives full compensation. The Gemara cites an inquiry regarding this ruling:

Rav Kahana inquired of Rav: If after making this stipulation [the owner of the less valuable donkey] went down to rescue the other persons donkey, and his own donkey then came up from the river on its own, what is the law? Can he or can he not demand the worth of his donkey? Rav said to Rav Kahana: He is entitled to full payment, as if his animal had died. As for the reappearance of his donkey, from Heaven they had mercy upon him, and preserved the life of his donkey. This in no way undermines his claim. This is like the incident in which Rav Safra was traveling in a caravan, and this certain lion escorted them, and protected their animals from wild beasts and bandits. Every night they would give the lion a donkey belonging to one of them, and the lion would eat it. When Rav Safra's turn came, he sent the lion a donkey and it did not eat it. Rav Safra hurried and re-acquired [his donkey] before someone else would take it.

We see that Rav Safra was permitted to take his donkey back without further obligation to the other members of the caravan. Likewise in Rav Kahana's case, the one who abandoned his donkey should be permitted to retrieve it without losing his promised compensation.

Rav Acha of Difti said to Ravina: Why was it necessary for Rav Safra to re-acquire his donkey? Granted that he abandoned his donkey to the lion, still, it should not have been necessary for him to reclaim it. For when he abandoned it, he abandoned it only with regard to the lion; with regard to everyone else, he did not abandon it! Why then should he now need to re-acquire it? Ravina answered Rav Acha of Difti: Strictly speaking, Rav Safra had no need to acquire it again. Rav Safra did this only as an added precaution.

אמר רבי כרוספדאי אמר ר' יוחנן שור הנסקל שהומו עדיו כל המחזיק בו זכה בו אמר רבא מסתברא טעמא דר' יוחנן כגון דאמרי ליה נרבע שורו אבל אמרו רבע שורו הוא בעצמו מידע ידיע דלא רבע ולא מפקר ליה וטרח ומייתי עדים ומאי שנא מהא דאמר רבה בר איתי אמר ר"ל עיר הנידחת שהומו עדיה כל המחזיק בה זכה בה עיר הנידחת דרבים נינהו כל חד אמר בדעתיה אנא לא חטאי אחרנא חטא ומפקר ממזניה אבל הכא דבדידיה תליא מילתא הוא בעצמו מידע ידיע דלא רבע ולא מפקר ליה וטרח ומייתי עדים אמר ר"ל הנותן מתנה לחבירו ואמר הלה אי אפשרי בה כל

דף יומי INSIGHTS AND DAF

המחזיק בה זכה בה ומ"ש מהא דאמר רבה בר אבוה אמר רב ששת ואמרי לה א"ר אבהו אמר רב ששת מקבל מתנה שאמר לאחר שבאת מתנה לידו מתנה זו תיבטל מבוטלת אי אפשי בה דבריו קיימין בטילה היא אינה מתנה לא אמר כלום מאי לאו דבריו קיימין דהדרא למרה לא דבריו קיימין והוא נמי לא קני לה וכל המחזיק בה זכה בה מיתבי האומר לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו אין לי עסק בה וידי מסולקת הימנה לא אמר כלום והא ידי מסולקת הימנה כאי אפשי דמי וקתני לא אמר כלום שאני התם דאמר כי סליק נפשיה מדין ודברים מגופה דשדה לא סליק נפשיה מיתבי הכותב נכסיו לאחרים והיו בהן עבדים ואמר הלה אי אפשי בהן אם היה רבו שני כהן אוכלין בתרומה רשב"ג אומר כיון שאמר אי אפשי בהן כבר זכו בהן יורשין בשלמא לרשב"ג קסבר כי יהיב איניש מתנה אדעתא דמקבלין ליה מיניה כי לא מקבלין לה מיניה הדרא למרה אלא לת"ק אי כי אמר אי אפשי בהן כל המחזיק בהן זכה בהן הכא דאמר שני אי אפשי בהן הוו להו זרים וקאכלי זרים תרומה קסבר המפקיד עבדו יצא לחירות וצריך גט שחרור מרבו וקסבר מעוכב לגט שחרור אוכל בתרומה (כריתות כד.-כד):

Perhaps you can say that there is enough of a chance that the lion will not eat the donkey that we can say that he did not give up hope on his donkey with regard to other sources of losing the donkey other than the lion eating it. However if the chances of the donkey becoming lost or destroyed are overwhelmingly large and significant enough than even if it ends up getting destroyed from another source, nevertheless it is considered that the owner gave up hope on it.

A חיזוק Vort

Where Exactly Were His Feet When He Said It

1. אמר ליה דכיר מר מאי אמר שמואל כי קאי חדא כרעא אגודא וחדא כרעא במברא א"ל הכי אמר שמואל כל דאמר מדבית חשמונאי מלכא קאתינא עבדא הוא דלא אישתור מינייהו אלא ההיא רביתא דסלקא לאיגרא ורמיא קלא ואמרה כל דאמר מבית חשמונאי אנא עבדא הוא נפלה מאיגרא ומיתה (קידושין ע:)
2. הפעוטות מקחן וממכרן ממכר במטלטלין: וכו. וטעמא מאי א"ר אבא בר יעקב א"ר יוחנן משום כדי חייו וכו. בעי אביי מתנתו מאי רב יימר אמר אין מתנתו מתנה מר בר רב אשי אמר מתנתו מתנה אפכוה ושדרוה לקמיה דרב מרדכי א"ל זילו אמרו לבר מר לאו הכי הוה עובדא כי הוה קאי מר חד כרעיה אארעא וחד כרעיה אדרגא ואמרנא ליה מתנתו מאי ואמר לן מתנתו מתנה אחת מתנת שכיב מרע ואחת מתנת בריא אחת מתנה מרובה ואחת מתנה מועטת (גיטין נט.).

These are the two places in ש"ס where the הלכה is remembered including where his feet was at the time that he said this הלכה. The two places were one foot on the ferry and one foot on the land in the case of שמואל, and in the other case it was one foot on the ladder and one foot on the land. I want to suggest the significance of this is the גמרא in עירובין:

דף יומי דאגאס וואס דאס

דאמר אבדימי בר חמא בר דוסא מאי דכתיב לא בשמים היא ולא מעבר לים היא לא בשמים היא שאם בשמים היא אתה צריך לעלות אחריה ואם מעבר לים היא אתה צריך לעבור אחריה (עירובין נה.).

פרש"י ד"ה והיינו דאמר רב אבדימי . הא דאמרן דצריך לטרוח ולהעמיד סימנין ולהערים בתחבולות כדי שתתקיים התורה בלומדיה היינו דר' אבדימי דמפרש דיוקא דקרא שאם בשמים היא צריך אתה לעלות אחריה

Rashi explains that the meaning of going to such extremes to get the תורה extremes such as crossing the sea or ascending to the heavens, the meaning here is making tricks to make סימנים to remember your learning. So I want to say that this is the significance in the fact that שמואל's foot was on the ferry, it is a reference to the fact that if the תורה was מעבר לים you would have to get it from there, which רש"י explains this means that you should go to great length to remember your learning. The same thing with רב אשי and that he had one foot on the ladder when he said this הלכה, in that it is a reference to ascending to the heavens in order to get the תורה.

Remember your learning. Just keep learning. Before you know it you will have finished all of ש"ס, and no matter what you do, no matter how far behind you are in daf yomi and your goal of finishing ש"ס, never give up hope.

שלום